

Dan Turèll

FORFATTER/ANVANDER:

Forfatteren finder det fair at bemærke, at han i virkeligheden ikke er det mindste interesseret i Humphrey Bogart, hvorefter som menneske eller som skuespiller. Den amerikanske skuespiller døde d. 12. januar 1957 (af kræft) efter et lykkeligt ægteskab med Ingrid Bergman siden 1944, denne person rager mig en fjende. Det der interesserer mig er det virtuelle menneske

han figurerer i en del - den største - af sine film: Kriminal- eller gangsterfilmene. Og det der fascinerer mig deri er rollespillet som symbol på alt menneskeligt rollespil, blot kliché og oftest i MORDET.

Det tør jeg, at Bogart interesserer mig mest som fysisk og psykisk film-vedeligt indtryk for en Veden der er lig og virkelig som enhver anden, men både klarere og mere smukt fuld end de fleste.

De følgende sider er således en art fri-associativt essay om denne Veden og dens regler og krav. Billedene er en blanding fra en halv snes film eller mere, der for mig altid alligevel smelter sammen til én: DEN STORE AMERIKANISKE KRIMINALFILM, hvis manuskript er Dashiell Hammett's og Raymond Chandler's - også selv når det ikke er det.

Bogart billeder

HVERDAGENS VENTESIDER

Men i mellemtiden bemærkede (og vi) enhver ligegyldig detalje. Rødstolen. Trafikanten. Dingen på bordet. De små sædvanlige og fortrøfede ting på den: Salt, søtme, sennep. De ting vi netop sidde og jingere ved, når vi ved det o LIGE FØR Melvede trykde løs. Om ét minut kan alt være anderledes.

Der er altid et borte der følger én ud af bilrude- ne, altid et borte der borer sig igennem cafe- vinduernes glas.

Endnu o intet strøg. Man venter. En forhand- ling, et møde, et hold-up, et snigmord: Det kan ingen se endnu.

Det eneste sikre er foreløbig en venten - en vagtsom, professionel venten.

Storbørens altid åbne øjne venter kun på, at dynet skal slå ned.

Ved avisens dramatiske indtruffet, intet kan længere trættes tilbage. Bordet fanges, spillet er i gang. Avisen er strætonesvarende. De kan være støbelige, stærke eller farlige, men først og fremmest kommer de med nyt hver dag, og hvad avisens ved ved snart hele byen.

Er han død? Er han indlagt med svære kvæ- stelser? Hvad de spør?

MANGE GANGSTERE OG MURDERE ER I TIDENS LØB BLEVET AFSPØRET ELLER PÅGREBET, FORDI DE IKKE FULGTE TILSTRÆKKEDELIG MED I DERES EGEN SAG I AVISERNE. ET ER HVAD MAN KAN SELV VED; MAN MÅ OGSÅ VIDE HVOR MEGET DE ANDRE VED.

Med eller uden præsten, d. u. s. med eller uden magten, oven- på eller nedenånde, o man altid den samme: Den Brügste, Den Skatte, Den Vidende, den af livet selv på forhånd Dybt Særede. Man o store- hvor.

Man o altid Synderen eller Skurken, selv om de nu han o det, for de er altid forud, længe før historien begynder, syn- det se meget imod ham, at han blot genopretts en afventende balance.

En livets netportio. En mand omkring af fare som andre af flert.

HAN VIL HØJST SANDSYNLIGT
DØ
 MED HISTORIEN -

OG END IZRE
 HANS HÆVN
 ELLER SEJR
 VIA VIRDELIG
GLÆDE
 HAN

Man o nemlig ikke stræspåke, ganske elementært fordi han ikke skiftet rolle. Man o altid det samme bølgede, den samme indstråling, det samme nævne.

Derfor behøver det heller ikke, om han denne gang (i søkket) er gangste eller detektiv, løvlighed eller lov. Ingen af begreberne tælle. Det o samme hånd de pålv ved øret eller hvidt revolveren. Samme fingre. Samme smil.

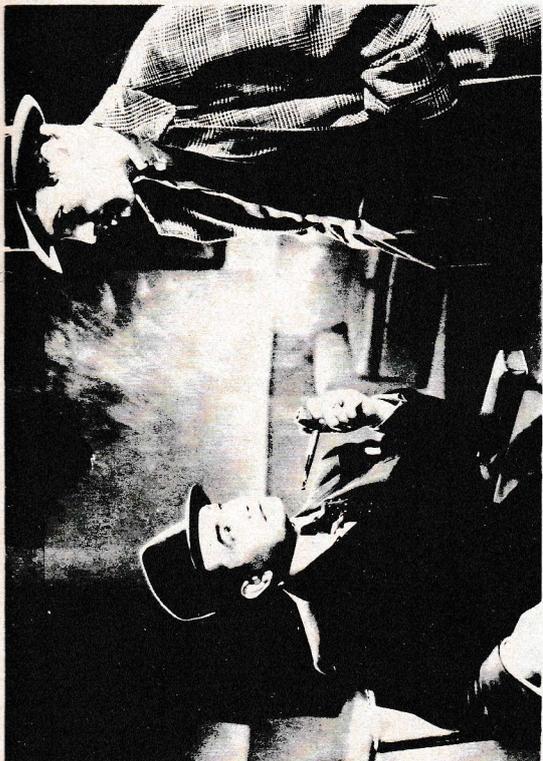
OVERTRACET ER NU KIDDER.
 TINDT, DET DE SER MITER
 RAN FORNØRE ALT FINESE.

Effekt:
 To Mand
 Følgeret
 Matte
 Blotke
 1 revolver
 Whisky *

Stalivet som
 en
 Stømpflus-
 ballek *

Og derfor er det altid samme ramp, ikke så meget en ramp med et eller flere mennesker som mod den SØRSENE de (noe eller mindre midletidigt) har lænt dees rødt at materialisere sig i.

Primal-historien i hans version, som han læne den liv, er indvæst inde på endelsen af Den Demokratiske Døgn, fordi ENHVER RAN VINDE, Enhver de er rødt sted på rette sekund.

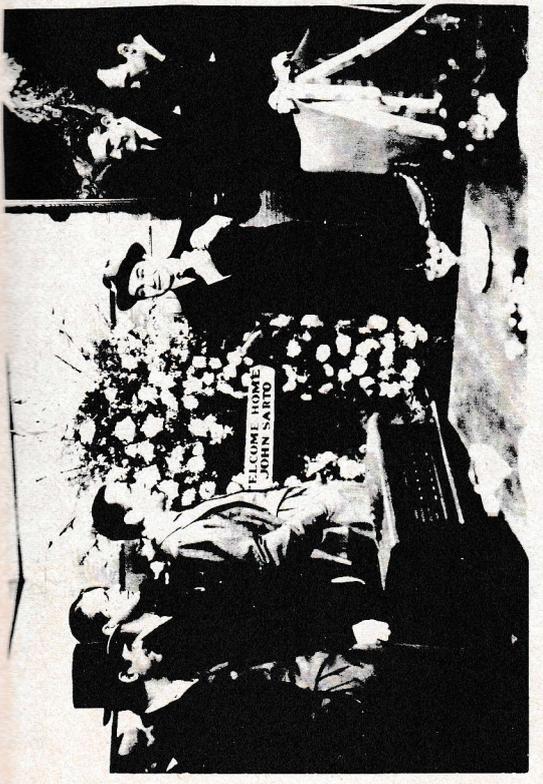
Sjældent er denne kriminalfilmens dobbelte hans. cendens rent adelige end i dobbelt-f. guren Bogart/Edward G. Robinson: Mand Med/ Mand Med/ Mand (smød).

Ustændselig medes de i nye evige forblødnings: Far og Sen, Boss og Anset, Rain og Abel, Aladdin og Nureddin, de dogale Uenne, Rivalone, Kontarrentone, Den Evige Nr. Ét med Den Evige Nr. 10 ...

Men hvor gang er rampen på støjent, smektetfaldt u-vi-let om end så uindgælis. Slynken er heltemodig, helten

er slynkelag-tig. Andre kan indlade at bemærke deres fælles identitet, does præc af (schvalgt) familie. Selv has de irte været i tvist siden det første aførende møde.

had det have været hyldesten, led det have været væreni- et: De has set hinanden an. De o fiende de behige hinanden ud fra den Paradoxa-

le fælles viden, at de i virkeligheden has lænst støve fiende fælles end imellem sig.

Dere desto mindre: Netop fordi den fælles fiende er så lænst støve er det dem der må kæmpe de egentligste og britaleste kæmpe, kæmpene på brunden. Det o dem der så med vedlue, dem der blive slået ned, dem der samles i slet oplygte bningtvoer, dem der risikere at drive ind med tidevandet fra floden i morgen

tidlig eller pludselig at blive fundet i en baggård i en hvilken som helst gade. De er britiske i spillet, men de er de ARTHUR britere - og også britere has deres stothed. En sælis stothed: Does helt EGEN.

'VEN ELLER FIENDE?'

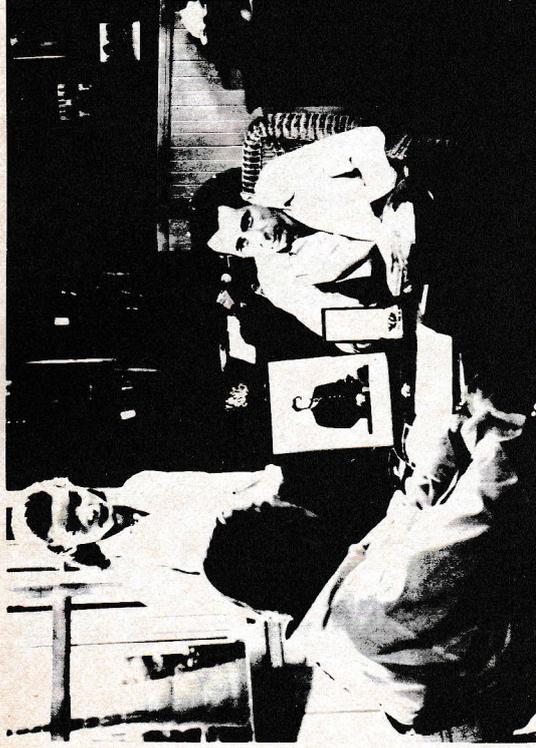
dad være andre. I sine fækte den stolthed, lad være de op-fækte den anderledes. Spillerens stolthed ligger i spillet, handling-menneskets stolthed ligger i handlingerne. Disse digtere handler i sine altid for at opnå noget - når så ofte er det for at gøre noget, og altid på deres egne betingelser.

Derfor forstå de altid hinanden, og forstå hinanden så godt at berøbet er overflødig. Hvem der end jage

hvem, hvem der end denne gang møder sig som 'ret' eller 'uret', spiller de blot med bevidsthed og interaktion fra hver sin side af nettet i en tennis-ramp. Spillet samler al fysisk og psykisk koncentration om bolden, hver gang - og det ganske uanset hvem der denne gang har bolden i sin ene eller i begge. Det afgørende er kompletionen der indtræder med DEN ANDEN. Den altid tilstedeværende ANDEN, modspilleren i alle sine interaktioner.

Og kun én anden ANDEN spiller disse regler.

DENNE 'anden ANDEN' er den Nærlighed - den være sig (ofte) så håbløst og desperat som miniat - som få de gode regler til at varetage sig på gang.

Mrs Robinson er Faderen og Broderen, der er datteren Beccall Nindens. Alene. Nærligheds-historien er de, og den er smukt. Fra første sekund kan alle se at de er, at de tror, et elskende par. Deres ansigter 'står til hinanden' som to verdens-halvkugler der findes sammen. Deres øjne brænder med samme glød. Race. Mrs. Spændstighed.

Fra det øjeblik de mødes finder de hver for sig hvad de altid har søgt og egentlig aldrig har troet de ville finde.

Og ofte
hvor de svæst,
bortset svæst,
ved at acceptere det.

Men hvilken anden hånd skulle have tænkt den cigaret?

Bogart med Ingrid Bergman, Bogart med Katharine Hepburn: Den så ikke et skænd. Men KAN ikke blive ikke elske.

Undtagen med Bacall. Bacall gjorde Bogart til Elsker.

Vendes figur: fra stærken ferdig med at søge sig, ferdig med nemme besvimmelser - på én gang arrogant og ydmyg. Hun vil gerne to på kærligheden, heller end ikke - men hun skal overbevise -

*
DE ER
SAMMEN.
DERES ØJNE
OG SKULDRE
VISER
KUNLIDEN
SELV FØLGE
DET ER.
*

ses, og hun bliver det ikke for ingenting.
'She's a friend, she's a love, she's a woman, she's a wife.'

Bogart & Bacall: Billie Holiday & Lester Young.
Samme klasse afmælte dialoger, samme gensidige kærlige skarphed og smekende under spillede hvid-
løse præcision.
smekende

Bogart & Bacall: Billie Holiday & Lester Young.
Deborah Hammer & Julian Hellman. Torv Ditlevsen & Victor Andreasen. Sammenhæng som stykke og smekke.

Deres endelige forening - gennem nervechoke, rest af mælt vidt og præferencer, stid og mætte - er filmatiseret.

Der er ikke mere tilbage. Alt har spæret sine ramme.
SELV DØDEN ER OPLØST NU.